

ÉSZREVÉTELEK AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMÁNAK "ÚTMUTÓ A KORONAVÍRUS TERJEDÉSÉNEK MEGELŐZÉSÉRE ÉS A KOCKÁZATOK CSÖKKENTÉSÉRE A SZOCIÁLIS SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁST NYÚJTÓ, GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSÁT NYÚJTÓ, GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁST BIZTOSÍTÓ INTÉZMÉNYEK ÉS JAVÍTÓINTÉZETEK RÉSZÉRE" C. DOKUMENTUMHOZ

1. A vér szerinti szülők rendszeres tájékoztatásának szükségessége

Minden ellátási forma esetén szükséges a gyermek vér szerinti szüleinek rendszeres tájékoztatása - nem csak a kapcsolattartási szabályok változása, vagy a gyermek(ek) egészségügyi állapota tekintetében, de a közegészségügyi vészhelyzet általános alakulásáról is.

A szülők és az intézmény jelen helyzetben a megfelelő kommunikáció fenntartásával segíteni tudja a családdal való együttműködést, és növelheti a gyermek biztonságérzetét is.

2. A szökésben lévő gyerekek helyzetének átgondolása

Azoknak a gyerekeknek a felkutatására, akik engedély nélkül távoztak, ismeretlen helyen tartózkodnak, a rendőrséggel, és az érintett gyerekek kapcsolati hálójának, családi kapcsolatainak igénybevitelével különösen komoly erőfeszítéseket kell tenni.

Minden intézménynek az az érdeke, hogy ezek a gyerekek minél hamarabb biztonságos körülmények közé kerüljenek.

A kiadott útmutató szerint, csak akkor kell elkülöníteni a szökésből visszatérő gyerekeket, ha a járványügyi hatóság elrendelte. Kérdés, hogy ez az intézkedés elegendő-e ahhoz, hogy az intézményben lakó gyerekek és a róluk gondoskodó felnőttek biztonságban legyenek járványügyi szempontból. Megfontolásra érdemesnek gondoljuk a kötelező tesztelés bevezetését ezekre az esetekre.

3. Egy órás levegőn tartózkodás

Az útmutató egy órás levegőn tartózkodás előírását tartalmazza, mely szabály több mint húsz évvel ezelőtt született. (*"A gyermek számára - az egészségi állapotához és az időjáráshoz igazodva - naponta legalább egy óra időtartamban biztosítani kell az irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás lehetőségét."*) Ez a szabályozás idejétmúlt, a gyakorlatra nem reflektáló, és járványügyi szempontból szükségtelen korlátozás, hiszen megfelelő közösségi távolságtartás (social distancing) mellett biztonsággal tartózkodnak több időt is a levegőn a gyerekek.

A járványügyi vészhelyzet előreláthatóan a meleg tavaszi idő beköszöntével egyidőben fog súlyosbodni. Az összezártság, a megszokott keretek felborulás és a gondozó személyzet megnövekedett érzelmi és fizikai terhelése (jelentős túlmunkája) miatt fokozott kockázata van a bántalmazás és erőszak esetek előfordulásának mind a nevelők és a gyerekek között, mind pedig a gyerekek egymás közötti viszonyában - aminek megelőzésében fontos szerepe lenne a szabadban töltött időnek.

HINTALOVON
Pro Bono Gyermekjogi Központ

4. Az útmutatóból kimaradt, szabályozandó kérdések

Az alábbi kérdésekre kérjük, adjanak számunkra iránymutatást, hogy a hozzánk forduló szülőknek és szakembereknek az EMMI álláspontjával megegyező információval tudjunk szolgálni:

- Hogyan érinti a járványügyi vészhelyzet, ha a kapcsolattartásra nem a gondozási hely van kijelölve? A korlátozó intézkedésekről a gyerekeket és a szülőket, családtagokat előzetesen tájékoztatni szükséges, ill. biztosítani az alternatív (nem személyes) kapcsolattartás lehetőségét.
- Milyen formában oldható meg a kapcsolattartás azokban az esetekben, amikor a gyámhatóság kizárólag a kapcsolattartás felügylet formáját engedélyezte?
- Mi történik azokkal a gyerekekkel, akik várhatóan a járványügyi vészhelyzet idején kerülnének hazagondozásra? A gyámok számára készül-e ezzel kapcsolatban külön útmutató? Hogyan váltható ki a hazagondozást megelőző rendszeresebb / hosszabb otthoni tartózkodás?
- Hogyan segíthetik az intézmények az egyéb, gyámhivatali döntésben meg nem határozott kapcsolattartásokat? (Pl. felhívhatja-e a gyerek a barátait az intézmény telefonjáról?) Ezt azért is fontosnak érezzük, mert a bezártságból egyébként is sok feszültség származik, ennek enyhítésére minden lehetőséget meg kell ragadni.
- Hogyan befolyásolja a járványügyi vészhelyzet a külső szakemberekkel történő kapcsolattartást? (Pl. külső pszichológussal a terápiás kapcsolat támogatása: videóhívásra alkalmas eszköz biztosítása az intézményben; olyan helység biztosítása, ahol egyedül van a gyermek, nem hallatszik ki semmi a beszélgetésük stb.)
- A gyámokról rendelkezik az útmutató, de a gyermekjogi képviselőkről nem. Rájuk milyen módosult szabályok/javaslatok vonatkoznak?
- Az útmutató értelmében a javítóintézetben nem adható jutalom kimenő, eltávozás, szabadság. Ezek pótolhatók lesznek? Ha nem, akkor milyen jutalmazás léphet a helyükbe?
- Hogyan biztosítják az intézmények a digitális oktatásra való átállást?
- Milyen lehetőségek vannak az összezártságból adódó fokozott erőszak helyzetek megelőzésére, kezelésére?
- Az útmutató előírja, hogy a megnövekedett terhek miatt "intenzíven" szükséges támogatni a segítőket. Milyen gyakorlati megoldások vannak erre? Milyen erőforrásokat tudnak erre biztosítani számukra?

Budapest, 2020.március 25.

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány
Pro Bono Gyermekjogi Központ
dr. Gyurkó Szilvia
Vaskuti Gergely